

**A Magyar Pszichológiai Társaság és
a Magyar Pszichológusok Érdekvédelmi Egyesülete Etikai Bizottságának
SZERVEZETI ÉS MŰKÖDÉSI SZABÁLYZATA (STATÚTUM)**

A Magyar Pszichológiai Társaság (a továbbiakban: MPT) és a Magyar Pszichológusok Érdekvédelmi Egyesülete (a továbbiakban: MPÉE) Etikai Bizottsága (továbbiakban EB) a két fent hivatkozott szervezet között létrejött megállapodás alapján működő olyan szakmavédelmi szervezet, amely elősegíti, hogy a pszichológusok magatartása megfeleljen az írott és íratlan szakmai és erkölcsi normáknak. Védelmezi a hivatásuknak megfelelően élő pszichológusokat, fellép azokkal a pszichológusokkal szemben, akik a szakmai, etikai szabályokat, illetve esküjüket megszegik.

1. Az EB jogállása, feladatköre, hatásköre, illetékessége, szervezete

1.1. Az EB jogállása

Az EB az MPT és az MPÉE képviselőjében eljáró, önálló feladatkörrel, hatáskörrel, és illetékességgel rendelkező szervezet.

Az EB döntéseit, az MPT és az MPÉE tagjaira vonatkozóan, a fent hivatkozott egyesületek alapító irataiban, a jelen szervezeti és működési szabályzatban, a Pszichológusok Szakmai Etikai Kódexében foglaltak, valamint a pszichológusi tevékenység ellátására vonatkozó jogi és etikai normák szerint, hozza.

Az EB tevékenységéről az MPT-nek, az MPÉE-nek tartozik felelősséggel. Tevékenységéről legalább évente egyszer a fenti egyesületeknek beszámol.

1.2. Az EB feladatköre, hatásköre

Az EB feladatkörének és hatáskörének kereteit az MPT alapszabályának 12. § 5. pontja határozza meg, amelynek megfelelően az EB tevékenysége - a fent hivatkozott §-ában foglaltakon felül - a következőkben foglalható össze:

1.2.1. Állásfoglalások kiadása

- Figyelemmel kíséri és értékeli azokat a pszichológusokat érintő társadalmi jelenségeket, amelyek a pszichológusok etikai magatartását, illetve a pszichológusok tevékenységének etikai megítélését befolyásolják.
- Állásfoglalást ad ki azokban a kérdésekben, amelyek egységes értelmezése segíti, vagy segítheti,
 - = a pszichológusok és pácienseik,
 - = a pszichológusok és az őket megbízó illetve alkalmazó szervezetek, hatóságok, munkáltató stb.,
 - = a különböző szakterületeken dolgozó pszichológusok kapcsolatát.
- Állásfoglalást ad ki azokban a kérdésekben, amelyek egységes értelmezése segíti megelőzni, illetve feloldani
 - = a pszichológusok és pácienseik,
 - = a pszichológusok és az őket megbízó illetve alkalmazó szervezetek, hatóságok, munkáltató stb. között esetleg felmerülő vitákat, eltérő etikai álláspontokat, megítélést.
- Állásfoglalást ad ki, - szükség szerint -, különösen:
 - = az összeférhetetlenség szabályaira,
 - = a titoktartási kötelezettség értelmezésére,
 - = a tájékoztatási kötelezettség terjedelmére, módjára,
 - = az együttműködési kötelezettség tartalmára vonatkozóan.

Az állásfoglalások kiadása során különös figyelmet fordít azokra az etikai kérdésekre, amelyekhez – a szabályozás időigényes volta miatt – az MPT Etikai Kódexe nem tud azonnal alkalmazkodni. E kérdésekben javasolt állásfoglalásait az MPT Vezetősége elé terjeszti jóváhagyásra.

1.2.2. Szabályozási kérdések, hatásköri kérdések

- Az EB jogosult a pszichológusokat érintő jogszabályok tervezetét véleményezni, jogszabály módosításra, jogszabály-alkotásra tehet javaslatot.
- Figyelemmel kíséri a különböző szakterületeken dolgozó pszichológusok munkakapcsolatait. Amennyiben hatásköri összeütközést, illetve a kompetenciákat illetően indokolatlan aránytalanságokat tapasztal, ennek etikai következményeire felhívja az MPT figyelmét, illetve hatásköre keretei között javaslatot tesz a probléma feloldására.
Hatásköri összeütközés alatt jelen szabályzat a következőket érti:
 - = Adott kérdésben több azonos hatáskörű, kompetenciájú pszichológus jár el úgy, hogy köztük vitás, hogy mely pszichológus jogosult eljárni.
 - = Adott kérdésben nincs olyan hatáskörrel, kompetenciával rendelkező pszichológus, aki eljár, vagy eljárhat.
- Indokolt esetben kezdeményezi és kidolgozza az MPT Etikai Kódexének, az EB Szervezeti és Működési Szabályzatának (Statútum), illetve az MPT Alapszabályának módosítását az MPT és az MPÉE Vezetőségénél.
- Javaslatot tehet etikai bizottsági tag visszahívására, új tag választására.

1.2.3. A pszichológusok védelme

Állásfoglalás kiadásával, illetve a pszichológus munkájára, magatartására vonatkozó indokolatlan panaszok elutasításával védelmet nyújt a pszichológus-hivatás írott és íratlan etikai, erkölcsi, szakmai szabályait betartó pszichológusoknak.

1.2.4. Etikai szaktanácsadás

Kérelemre tanácsot ad szakmailag, illetve etikailag nehezen eldönthető kérdésekben, különösen fiatal, kezdő pszichológusoknak.

A tanácsadás történhet szóban, beleértve a telefonon történő tájékoztatást is, vagy írásbeli állásfoglalás formájában.

Az EB e feladata teljesítése során különös figyelmet fordít arra, hogy a tanácsadás, késedelem nélkül, megfelelő időben történjen meg.

1.2.5. A megfelelő szakképesítés meglétének vizsgálata

Kérelemre, vagy hivatalból vizsgálatot folytat, és dönt abban a kérdésben, hogy a pszichológus rendelkezik-e az adott szakvélemény, vizsgálat stb. megadásához, lefolytatásához szükséges szakképesítéssel.

Amennyiben valamely személy jogosulatlanul használja a pszichológusi címet, illetve illetéktelenül végez pszichológusi oklevélhez kötött tevékenységet, vagy a SZEK hatálya alá nem tartozó pszichológus, vagy más személy a pszichológia tudományt dezavualó magatartást tanúsít, az EB javaslatot tesz arra, hogy az MPT, illetve a az MPÉE hívja fel a jelen bekezdésben körülírt magatartást folytató személyt e magatartás, tevékenység megszüntetésére.

1.2.6. Etikai konfliktusok, etikai határozatok

- Kérelemre, vagy hivatalból dönt etikai kérdésekben.

- Dönt, illetve békéltető eljárást folytat pszichológusok között felmerülő etikai konfliktusokban.

- Elbírálja az EB-hez érkezett panaszokat

1.2.7. Hatáskörébe tartozik minden olyan MPT, illetve MPÉE tagjaival kapcsolatos kérdés elbírálása, amely az EB szellemével összeegyeztethető, és nem tartozik más szervezet, hatóság, intézmény hatáskörébe.

1.3. A hatáskör vizsgálata, a hatáskör hiányának megállapítása

Az EB hatáskörét - minden elékerülő ügyben - hivatalból megvizsgálja.

Amennyiben az EB azt állapítja meg, hogy az adott kérdésben nincs hatásköre, a hatáskör hiányának megállapításáról, a jelen szabályzat 2.4. pontjában meghatározott szabályok szerint határozatot hoz, és erről az érdekelteket írásban értesíti.

Nincs hatásköre, tehát nem jár el az EB azokban az ügyekben, amelyekben az ügy elbírálása jogszabályban foglalt rendelkezés alapján, valamely hatóság, bíróság, intézmény, munkáltató stb. hatáskörébe tartozik.

Nincs hatásköre, tehát nem jár el az EB pszichológusok között felmerülő, tisztán anyagi természetű konfliktusok feloldásában.

Amennyiben az EB hatáskörének hiánya minden kétséget kizáróan megállapítható, az EB elnöke jogosult e kérdésben önállóan dönteni.

Amennyiben az elnök az EB hatáskörének hiányát önállóan dönti el, a döntésről köteles beszámolni az EB – hatáskör hiányát megállapító döntést követő -legközelebbi ülésén.

1.4. Az EB illetékessége

Az EB illetékessége Magyar Pszichológiai Társaság és a Magyar Pszichológusok Érdekvédelmi Egyesülete működési területére terjed ki.

Az EB székhelye: Magyar Pszichológiai Társaság, Etikai Bizottság
1132 Budapest, Victor Hugo u. 18-22.

2. Az EB tagjai, szervezeti felépítése, az EB működése

Az EB tagja csak olyan szakmailag és pszichológus etikailag köztiszteltben álló, feddhetetlen pszichológus lehet, aki tagja a Magyar Pszichológiai Társaságnak, illetve a Magyar Pszichológusok Érdekvédelmi Egyesületének, illetve megfelel az MPT Alapszabálya 13 § -ban foglalt feltételeknek.

2.1. Az EB tagjai, szervezete

Az EB tagjai az elnök, a társelnök, az MPT egyes szekcióinak, illetve a tagozatoknak területi csoportok egy-egy képviselője, a Magyar Pszichológusok Érdekvédelmi Egyesületének három tagja, és az EB munkájában résztvevő kijelölt jogi szaktanácsadó.

Az EB elnökét és társelnökét az MPT Közgyűlése, illetve az MPÉE választja meg négy évre. Az elnök és a társelnök a 4 éves ciklus felében funkciót cserélnek. Az EB első elnöke az MPT által delegált tag.

Az EB tagjainak megbízatása 4 évre szól. A leköszönő bizottság mindaddig köteles feladatait ellátni, amíg - mandátuma lejártát követően - az újonnan választott bizottság nem kezdi meg működését.

Az EB elnöke a bonyolultabb panaszok elbírálásával összefüggő etikai kérdések előzetes tisztázására tényfeltáró bizottságot (a továbbiakban: TB), illetve állásfoglalások kidolgozására ad hoc bizottságot hozhat létre, vagy annak felállítását kérheti a Társaság elnökétől.

2.2. Az EB tagság megszűnésének esetei

Az EB tagság megszűnik a tag:

- lemondása,
- visszahívása esetén, illetve ha
- az EB tag tagsági viszonya az MPT-ben, MPÉE-ben megszűnik, és
- a tag halála esetén.

A tagsági viszony megszűnésekor a tag köteles a nála lévő valamennyi folyamatban lévő ügy dokumentumát az EB elnökének jegyzékkel átadni.

A tagot megszűnt EB tagsági viszony után is tovább terheli a titoktartási kötelezettség.

Az elnök köteles az MPT elnökének írásban bejelenteni, ha az EB tagjainak száma 15 fő alá csökken, annak érdekében, hogy az MPT, illetve az MPÉE az alapszabályaikban foglaltak és a két szervezet közötti megállapodás szerint új tagokat válasszon, illetve jelöljön ki.

Az elnök jogosult és köteles az MPT, illetve az MPÉE elnökét írásban megkeresni, és javaslatot tenni a tag visszahívására, ha valamely taggal szemben az etikai bizottság jogerős, elmarasztaló határozatot hozott.

2.3. Az EB képvisellete, az EB elnöke

Az EB-t az elnök képviseli.

Az elnököt akadályoztatása esetén a társelnök helyettesíti, aki a helyettesítés során tett intézkedéseiről az EB legközelebbi ülésén beszámol.

Az elnök az EB képviselétére más etikai bizottsági tagot is megbízhat.

Az elnök feladatköre, hatásköre **különösen** a következő:

- összeállítja az EB munkaprogramját,
- irányítja az EB munkáját,
- az EB ülései közötti időszakban eljár az EB képviselétében, ezen időszak alatti eljárásairól - a soron következő ülésen - beszámol az EB-nek,
- összehívja az EB üléseit,
- javaslatot tesz az ülések napirendjére,
- felelős az EB MPT alapszabályában foglalt beszámolási kötelezettsége kidolgozásáért, és azt MPT Elnöksége elé terjeszti jóváhagyásra.

Az elnök érdemi döntést egyedi ügyekben nem hozhat.

2.4. Az EB működése, határozathozatal

2.4.1. Az EB ülések rendje.

Az EB üléseit szükség szerint, de legalább negyedévente egyszer tartja. (Rendes ülés.)

Az EB üléseit, a jelen szabályzat 2.3. pontjában foglaltak szerint az elnök hívja össze, hagyományos vagy elektronikus postával, legkésőbb az ülés időpontját megelőző 15 nappal.

Rendkívüli esetben az ülés telefonon is összehívható.

Az ülések időpontja kitűzhető az EB ülésein is. A hiányzó tagokat ebben az esetben írásban értesíteni kell.

Legalább 5 tagnak az elnökhöz intézett kérésére az EB elnöke rendkívüli ülést köteles összehívni.

Az üléseken való részvétel a tagoknak nemcsak joga, hanem kötelessége is. Minden bizottsági tag köteles az EB ülésein megjelenni. Akadályoztatása esetén a tag távolmaradásáról és annak indokairól köteles értesíteni az elnököt.

Az elnök jogosult azon EB tagok visszahívására javaslatot tenni, akik egymást követő 5 (öt) esetben indokolatlanul maradnak távol az EB üléséről.

Az ülésekről az elnök vagy a jogi szaktanácsadó, illetve az elnök által kijelölt tag, emlékeztetőt, illetve jegyzőkönyvet készít.

2.4.2. Határozatképesség

Az EB akkor határozatképes, ha a tagok legalább 50 %-a +1 fő az ülésen jelen van.

Amennyiben az etikai bizottsági ülés nem határozatképes, az EB elnöke az EB ülését, az eredeti időpontot követően, változatlan napirenddel 15 napon belüli időpontra összehívja.

Az így összehívott ülés az eredeti napirendi pontok tekintetében a jelenlévők számától függetlenül határozatképes, amennyiben erről a tagokat előre tájékoztatták. Az ismételt ülés összehívásáról már az eredeti ülés meghívójában intézkedni lehet.

Az EB tagjai az EB munkájában kötelesek legjobb tudásuk szerint részt venni.

Az EB működésének alapelve: bizottságon belül a teljes nyíltság, kifelé a teljes titoktartás.

Az EB elnökének biztosítania kell, hogy az EB minden tagja minden ügy lényeges körülményeiről azonos tájékoztatást kapjon.

Az EB valamennyi tagja köteles az EB feladatkörével, hatáskörével összefüggő valamennyi tudomására jutott ismeretet, adatot tényszerűen az EB elnöke és a bizottsági tagok tudomására hozni.

Az EB minden tagját szigorú titoktartás kötelezi. A tag titoktartási kötelezettsége mindaddig fennáll, ameddig a titoktartási kötelezettség alól, az arra jogosult felmentés nem ad.

A titoktartási kötelezettség vétkes megszegése a bizottsági tag visszahívását megalapozó etikai vétség.

A titoktartási kötelezettség megszegése tárgyában az EB határozatban dönt.

A titoktartási kötelezettség az eseti szakértőket és az EB ülésein, illetve eljárásaiban tanácskozási joggal résztvevő valamennyi személyt, beleértve az adminisztratív feladatokat ellátó személyt is, kötelezi. A titoktartási kötelezettségre az EB elnökének a résztvevőket figyelmeztetnie kell.

Az EB kiemelt figyelmet fordít arra, hogy eljárásai során az érintettek személyiségi jogait tiszteletben tartsa.

Az EB az etikai eljárásaival, határozathozatalával összefüggő valamennyi dokumentum kezelésénél betartja a személyes adatok védelmére vonatkozó szabályokat.

2.4.3. Határozathozatal

Az EB döntéseit határozati formában hozza meg. A határozatokat nyílt szavazással, egyszerű szótöbbséggel (50%+1 szavazat) hozzák. A szavazáson csak az EB tagjai vehetnek részt.

Szavategyenlőség esetén az elnök állásfoglalása dönt. Nyílt szavazás esetén az elnök utoljára szavaz.

Általános etikai kérdésekre vonatkozó állásfoglalás tárgyban hozott határozatok elfogadásához minősített, 2/3-os többség szükséges.

Az EB bármelyik tagja kérheti, hogy az EB elnöke rendeljen el titkos szavazást.

A titkos szavazás elrendeléséről a bizottság egyszerű szótöbbséggel határoz. A tagok 1/3-ának kérelmére az elnök köteles titkos szavazást elrendelni.

A többségi döntéssel egyet nem értő tag az állásfoglaláshoz írásbeli különvéleményt csatolhat, amelyet az EB ülésen ismertetni kell. A különvéleményre is vonatkoznak a titoktartási kötelezettség szabályai.

A határozathozatalban nem vehet részt az a bizottsági tag, akivel szemben a jelen szabályzat 3.6. pontjában részletesen meghatározott összeférhetlenségi okok állnak fenn.

A határozatot írásba kell foglalni. A határozatban az alábbiakat kell rögzíteni: A döntés

- tárgya,
- tartalma,
- időpontja,
- hatálya,
- a döntést támogatók, illetve ellenzők aránya.

Az EB határozatait, a folyamatot végigkísérő, évenként 1-től kezdődő sorszámmal kell ellátni, és sorrendben kell felvezetni a határozatok könyvébe.

Az EB munkájával összefüggő adminisztratív feladatokat az MPT titkársága látja el, beleértve a határozatok könyvének naprakész vezetését, a kérelmek, beadványok iktatását, jegyzőkönyvek, emlékeztetők vezetésével összefüggő adminisztratív feladatokat.

Az EB iratait elkülönítetten, zárt szekrényben és helyen kell kezelni és tárolni.

Az iratok selejtezéséről az MPT iratkezelési szabályzata rendelkezik.

3. Az EB-hez érkezett panaszok alapján lefolytatott etikai eljárásokra vonatkozó szabályok

3.1. Etikai vétség

Etikai vétséget követ el az MPT-nek, illetve az MPÉE-nek az a tagja, aki Etikai Kódexben foglaltakat vétkesen megszegi, így különösen:

- aki a pszichológusi tevékenység gyakorlásából eredő, jogszabályban, illetve az etikai szabályzatban meghatározott kötelezettségét vétkesen megszegi, vagy
- akinek a pszichológusi tevékenységen kívüli vétkes magatartása a pszichológusi szakma tekintélyét csorbítja.

3.2. A szankcionálás formái

3.2.1 Az etikai vétséget elkövető pszichológussal, illetve panaszolttal szemben alkalmazható szankciók a következők:

- figyelmeztetés

- megrovás,
- kizárás az MPT-ből, illetve az MPÉE-ből.

3.2.2. A jelen szabályzat 3.2.1. pontjában meghatározott szankciókon kívül az EB jogosult a pszichológus, illetve a panaszolt figyelmét írásban felhívni mindarra a bizottság által lényegesnek tartott szempontokra, körülményre, jelenségre, amely munkájának megítélését hátrányosan befolyásolja. A figyelem felhívás nem minősül etikai szankciónak.

3.3. Elévülés

Nem indítható etikai eljárás az etikai vétséget megalapozó cselekmény elkövetésétől számított 2 év eltelte után.

Ha az etikai eljárás megindítására jogosult az etikai eljárást menthető okból, nem tudja megindítani, az akadály megszűnésétől számított egy évig akkor is elindíthatja az eljárást, ha az elévülési idő már eltelt.

Az etikai vétség elkövetését követő 5 év után nincs helye szankció kiszabásának.

Az az etikai vétség, amely bűncselekmény törvényi tényállását valósítja meg, a bűncselekmény büntethetőségével együtt évül el.

3.4. Az eljárás megindítása

Az EB etikai eljárása indulhat: hivatalból, vagy az EB-hez, vagy az MPT és az MPÉE bármely tisztségviselőjéhez intézett írásbeli panasz, megkeresés (továbbiakban: panasz) alapján.

Az EB csak írásban beérkezett panaszt köteles elbírálni. Amennyiben a panaszt szóban terjesztik elő, az EB elnöke a panaszost köteles jelen pont első fordulatában írtakról tájékoztatni, és egyidejűleg köteles felhívni az írásbeli panasz lehetőségére.

A beadványban rögzíteni kell a panaszos nevét, lakcímét, telefonszámát, a panasszal érintett pszichológus nevét, címét, telefonszámát, a panasz tárgyát, a panasz lényegét, a panaszra okot adó cselekmény időpontját.

Névtelenül vagy nem azonosítható panaszostól érkező, vagy az olyan panaszt, amiből nem állapítható meg, hogy kire vonatkozik, az EB vizsgálat nélkül elutasíthatja.

Az EB-hez érkező panaszt haladéktalanul nyilvántartásba kell venni, a folyamatot végigkísérő, évenként 1-től kezdődő sorszámmal kell ellátni, és sorrendben kell felvezetni a külön e célra szolgáló iktatókönyvbe. Az iktatókönyvben rögzíteni kell a panaszos nevét, lakcímét, a panasz tárgyát, érkezését, az ügyben tett intézkedést, az ügyben hozott határozatot, a határozat jogerőre emelkedésének időpontját.

Az etikai eljárást legkésőbb a 3.3. pontban meghatározott elévülési időn belül meg kell indítani. Ezen belül, a panasz kézhezvételétől számított 30 napon belül meg kell vizsgálni, hogy

- a panasz elévülési időn belül érkezett-e,
- a panasszal érintett kérdésben van-e az etikai bizottságnak hatásköre.

Amennyiben a panasz elévült, vagy az ügyben az EB-nek nincs hatásköre, az EB az elévülésről, illetve a hatáskör hiányáról a panaszost 30 napon belül írásban értesíti.

A vizsgálatot nem igénylő ügyeket a jelen pontban meghatározott szabályok értelemszerű alkalmazásával kell regisztrálni.

Ezen ügyekről az elnök az EB-t - a soron következő - ülésen tájékoztatja.

Az EB köteles hivatalból etikai eljárást indítani abban az esetben, ha a Szakmai Etikai Kódex és jelen szabályzat hatálya alá tartozó pszichológus, pszichológussal szemben megalapozatlanul etikai eljárást kezdeményez.

3.5. Eljáró szervek

Az etikai eljárások során, első fokon az EB, második fokon az MPT tagjaival szemben az MPT Vezetősége, az MPÉE tagjaival szemben az MPÉE Vezetősége jár el.

Az EB elnöke a körülmények tisztázására tényfeltáró (a továbbiakban: TB) bizottságot jelölhet ki. A TB legalább 2 (kettő) tagú.

Az EB tagjainak etikai ügyeiben az MPT, illetve az MPÉE által kijelölt bizottság jár el.

3.6. Összeférhetlenség, elfogultsági kifogás

Az etikai bizottság tagjaként, ezen belül tényfeltáró bizottsági tagként, valamint szakértőként nem járhat el, aki

- aki ellen etikai eljárás van folyamatban, ennek jogerős befejezéséig,
- aki az eljárás alá vont pszichológus hozzátartozója,
- akinek a tanúként történő meghallgatása az eljárásban szükségessé válhat,
- a másodfokú eljárásban az, aki az első fokú eljárásban eljár,
- akitől az ügy elfogulatlan elbírálása egyéb okból nem várható.

Az etikai eljárásban résztvevő tag haladéktalanul köteles bejelenteni, ha vele szemben összeférhetlenségi ok áll fenn.

Ha az EB tag, illetve TB tag maga jelenti be az összeférhetetlenséget, e bejelentést az EB köteles elfogadni.

Ha olyan körülmény merül fel, amely az etikai eljárásban résztvevő EB tag, illetve TB tag vagy szakértő elfogulatlanságát kétségessé teszi, az eljárás alá vont pszichológus elfogultsági kifogást terjeszthet elő.

Az elfogultsági kifogás emelésének lehetőségére az eljárás alá vont pszichológust, az eljáró bizottság elnökének figyelmeztetnie kell.

Az elfogultsági kifogást, a kifogást megalapozó tény vagy körülmény felmerülésekor azonnal, de legkésőbb a tudomásszerzést követő 15 napon belül, illetve azon közlés kézhezvételét követő 15 napon belül be kell jelenteni, amelyben az EB elnöke az eljárás alá vont pszichológust az eljáró etikai bizottsági tagok, illetve tényfeltáró bizottsági tagok személyéről tájékoztatja.

Az EB elnökével szembeni összeférhetlenségi ok, illetve elfogultsági kifogás esetén az EB társelnöke jár el. A társelnök akadályoztatása esetén az eljáró elnököt az MPT elnöke jelöli ki.

A TB elnökével szembeni összeférhetlenségi ok, illetve elfogultsági kifogás kérdésében az EB elnöke határoz.

Eljáró bizottsági tagokkal szembeni összeférhetlenségi ok, illetve az elfogultsági kifogás kérdésében, konzultálva a bizottsági tagokkal, az EB elnöke, illetve a TB elnöke határoz.

Amennyiben az összeférhetlenség, illetve elfogultsági kifogás olyan taggal szemben áll fenn, aki az adott szakterületet az EB-ben képviseli, az eljáró bizottság az adott szakterületet képviselő szakértőt hallgathat meg. A panaszos, illetve a panaszlott ilyen irányú kérése esetén az eljáró bizottság az adott szakterület szakértőjét köteles meghallgatni.

Amennyiben az eljáró TB, illetve az EB indokoltnak tartja, az EB-be, erre a konkrét ügyre vonatkozóan, az ügy jogerős befejezéséig, az adott szakterület köteles tagot delegálni, aki eljár az ügyben. Az EB ilyen irányú kérését az adott szakterület felé az EB elnöke közvetíti.

A kijelölt tag jogállására egyebekben az MPT alapszabálya EB-re vonatkozó részei és jelen szabályzatban foglaltak érvényesek.

A kijelölt tag etikai bizottsági tagsága az adott ügy jogerős befejezésével, minden külön rendelkezés nélkül, megszűnik.

Az EB az összeférhetlenségi, illetve elfogultsági kifogás tárgyában írásbeli határozatot hoz. A határozat ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Tárgyalás során bejelentett összeférhetlenségi, illetve elfogultsági kifogás tárgyában hozott határozatot a tárgyalási jegyzőkönyvben kell rögzíteni.

Az eljárásban való részvétel alól, jelen pontban megjelölt okok miatt, felmentett bizottsági tag, az eljárásban felmentése időpontjától nem vehet részt, az eljárás menetéről, állásáról nem kaphat tájékoztatást. A felmentett tagot továbbra is terheli a titoktartási kötelezettség.

3.7. A panaszok elbírálásának menete

Egyszerűen elbírálható esetekben az EB, tanácskozás után, közvetlenül foglal állást.

Az EB elnöke a bonyolultabb tényállások tisztázása érdekében, jelen szabályzat 2.1. pontja alapján Tényfeltáró Bizottságot (TB) hozhat létre.

Az EB elnöke, illetve megbízásából az EB titkára, a TB kijelölésével egyidejűleg a panasszal összefüggő, valamennyi rendelkezésre álló iratot haladéktalanul köteles átadni a TB-nek.

Az EB elnöke az előzetes tényfeltáró vizsgálat elrendeléséről haladéktalanul tájékoztatja az eljárás alá vont pszichológust, közli vele az eljárás okát, és az ellene benyújtott panasz lényegét.

Az EB elnöke a fenti tájékoztatással egyidejűleg megküldi a panasz másolatát, a Szakmai Etikai Kódexet és a hatályos etikai bizottsági szervezeti és működési szabályzatot (Statútum) az eljárás alá vont pszichológusnak és egyben írásban tájékoztatja arról, hogy kik a TB tagjai.

A TB feladata a tényállás megállapításához szükséges körülmények tisztázása. Ennek érdekében nyilatkoztatnia kell az eljárás alá vont pszichológust, meghallgathatja a panaszost, meghallgathat tanúkat, szakértő közreműködését veheti igénybe, az ügy iratait bekérheti, és egyéb bizonyítást végezhet.

Az eljárási cselekményekről jegyzőkönyvet kell készíteni.

3.7.1. A jegyzőkönyv

A jegyzőkönyv minimális tartalma a következő:

- a tárgyalás/meghallgatás helye, ideje,
- a TB jelenlévő tagjainak neve, a jegyzőkönyvvezető neve, - az eljárás alá vont pszichológus neve, lakcíme,
- a tárgyaláson jelenlévő további személyek neve, jelenlétük minősége,
- a panasz tárgya, lényege,

- az ügyben tett nyilatkozatok lényeges tartalma.
A jegyzőkönyvet a nyilatkozattevő és a TB tagjai írják alá.

3.7.2. Az eljárás alá vont pszichológus meghallgatása a TB által

A TB által lefolytatott tárgyalásra az eljárás alá vont pszichológust tértí-vevényes ajánlott levélben, vagy olyan módon kell megidézni, hogy a kézbesítés azonosítható legyen, és az idézést az eljárás alá vont pszichológus, illetve eljárás alá vont személy legkésőbb a tárgyalást 30 nappal megelőzően kézhez vegye.

Az eljárás alá vont pszichológus - indokolt esetben, legfeljebb három alkalommal - kérheti a tárgyalás más időpontban történő megtartását.

Az eljárás megindításakor tájékoztatni kell az eljárás alá vont pszichológust arról, hogy az EB elvárja az MPT és az MPÉE tagjaitól, hogy az etikai eljárások során kifejtsék álláspontjukat a velük szemben indított panaszban foglaltakról, és hogy működjenek együtt az EB-vel.

A pszichológus köteles az ügygel összefüggő tájékoztatási kötelezettségének eleget tenni, ezen belül: a panasz megítélése szempontjából lényeges adatokat korrekten az etikai bizottság tudomására hozni.

Nem állapítható meg annak a kötelezettség-szegése, aki tájékoztatási kötelezettségének a titoktartási kötelezettségére hivatkozással nem tesz eleget, mindaddig, míg az alól az arra jogosult fel nem mentette.

A tárgyalástól való távolmaradás esetén igazolási kérelmet lehet benyújtani, amelyet az eljáró TB-hez, illetve az EB elnökének kell címezni, legkésőbb az elmulasztott tárgyalás időpontját követő 15 napon belül, akadályoztatás esetén, az akadály megszűnését követő 15 napon belül, de nem később, mint 3 (három) hónappal az elmulasztott tárgyalás időpontja után.

Ha az eljárás alá vont pszichológus szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg a tárgyaláson, vagy nem nyilatkozik, a tárgyalást távollétében is meg lehet tartani, és nyilatkozattétel nélkül is lehet dönteni az ügyben. Erről a pszichológust az idézésben tájékoztatni kell.

A pszichológus az eljárás során igénybe vehet képviselőt. A képviselő igénybevétele azonban nem mentesíti a pszichológust az alól, hogy személyesen tegyen nyilatkozatot.

Az eljárás alá vont pszichológus és a pszichológus képviselője, a TB tagjai az eljárás bármely szakában az eljárásra, valamint a bizonyítékokra nyilatkozatot tehetnek, az iratokba betekinhetnek, azokról másolatot készíthetnek, a tanúhoz, a szakértőhöz kérdést intézhetnek, és további bizonyítási indítványt terjeszthetnek elő.

Az eljárás alá vont személyt és képviselőjét az egyéb eljárási cselekményekről értesíteni kell; az eljárás alá vont személy és képviselője e cselekményeken részt vehet.

A TB tagjai a panaszost a panasz pontosítására hívhatják fel.

A TB a vizsgálatának eredményéről jelentést készít az EB részére, a jelentéshez csatolni kell valamennyi, a TB rendelkezésére álló iratot is.

A TB az általa feltárt tényeket és az ügy megítélésére vonatkozó véleményét az EB-vel írásban közli. Ha a TB nem tud egységes álláspontot kialakítani, bármely tagjának jogában áll eltérő álláspontját írásba foglalni.

Az előzetes tényfeltáró vizsgálatot legkésőbb 6 hónap alatt be kell fejezni. Ez a határidő, indokolt esetben, egy ízben további 6 hónappal meghosszabbítható.

3.8. Az EB intézkedései a tényfeltáró bizottság eljárásnak befejezése után

Az EB az előzetes tényfeltáró vizsgálat után a következő határozatot hozza, illetve intézkedést teszi:

- megszünteti az etikai eljárást,
- kisebb súlyú etikai vétség esetén írásban hívja fel a panasszal érintett pszichológus figyelmét a követendő etikai és egyéb szabályokra,
- megállapítja az etikai vétséget, és a jelen szabályzat 3.2. pontjában meghatározott büntetések valamelyikét alkalmazza,
- nagyobb súlyú, bonyolult ügyekben etikai bizottsági tárgyalás tartását rendeli el, és a tárgyalás lefolytatását követően határoz.

Az EB etikai eljárása során lefolytatott tárgyalására a 3.7. pontban foglaltakat értelemszerűen alkalmazni kell.

A tárgyalási jegyzőkönyvet a nyilatkozattevő, a bizottság elnöke és a jegyzőkönyvvezető írják alá.

3.9. Az etikai határozat

Az EB által lefolytatott ügyekben hozott döntésről az eljárás alá vont pszichológust indokolt etikai határozattal kell értesíteni.

Az etikai eljárás során hozott határozat rendelkező részből és indoklásból áll.

A rendelkező résznek tartalmaznia kell a következőket:

- iktatószám,
- a döntést hozó szervezet megnevezése,
- a panaszos neve, a panasz tárgya,
- az eljárás alá vont pszichológus neve, lakcíme, - a panasz tárgyában hozott döntés,
- tájékoztatás a jogorvoslati lehetőségről.

Az indoklásnak tartalmaznia kell a rendelkező rész alapjául szolgáló tényállást, a bizonyítékokat, az eljárás alá vont pszichológus védekezését, az azzal kapcsolatos megállapításokat, a megsértett jogi vagy etikai normákat, valamint a figyelembe vett körülményeket.

A határozatot az elnök írja alá.

A határozathozatalra egyebekben a 2.4.3. pontban foglaltak érvényesek.

3.10. Jogorvoslat, fellebbezés

Amennyiben a bepanaszolt pszichológus az etikai határozatot magára nézve sérelmesnek tartja, fellebbezéssel élhet, amelyet a határozat kézhezvételétől számított 15 napon belül írásban, az indokok feltüntetésével, az MPT Vezetőségéhez címezve EB-nél kell benyújtani.

A fellebbezés az etikai határozat végrehajtására halasztó hatályú.

Az EB a fellebbezést és az ügy valamennyi iratait – a fellebbezésre nyitva álló idő letelte után azonnal - felterjeszti az MPT Vezetőségéhez.

3.11. A jogorvoslat elbírálására jogosult szerv eljárása

Az MPT, illetve az MPÉE Vezetősége (a továbbiakban: a jogorvoslat elbírálására jogosult szerv) a fellebbezést elutasítja, ha az nem a jogosulttól származik, vagy nem határidőben nyújtották be.

A jelen pont első bekezdésében foglalt eseten kívül a jogorvoslat elbírálására jogosult szerv a fellebbezést az iratok tanulmányozása után

- a rendelkezésre álló iratok alapján tárgyaláson kívül bírálja el,
- az iratok kiegészítését kéri, majd tárgyaláson kívül dönt,
- tárgyaláson bírálja el.

Amennyiben a jogorvoslat elbírálására jogosult szerv a fellebbezést tárgyalás keretében bírálja el, a tárgyaláson ismertetni kell az első fokú eljárás iratait és a fellebbezésben foglaltakat. A tárgyaláson az eljárás alá vont pszichológus, és képviselője, és az EB elnöke, vagy képviselője felszólalhat.

3.12. A jogorvoslat elbírálására jogosult szerv határozata

Ha a jogorvoslat elbírálására jogosult szerv álláspontja szerint az EB határozata megalapozott, a fellebbezést elutasítja.

Ha az első fokú etikai határozat megalapozatlan – a tényállás nincs felderítve vagy a hiányos, ellentétes az iratok tartalmával, illetve helytelen ténybeli következtetést tartalmaz-, vagy eljárási hiba történt, a jogorvoslat elbírálására jogosult szerv az első fokú határozatot hatályon kívül helyezi, és az EB-t új eljárásra utasítja, vagy az első fokú határozatot megváltoztatja és a fellebbezés keretei között az ügy érdemében határoz.

A jogorvoslat elbírálására, jogosult szükség esetén, a tényállást kiegészítheti, bizonyítási eljárást folytathat le.

A másodfokú eljárásban az első fokú eljárás szabályait kell megfelelően alkalmazni.

A másodfokú határozat ellen az eljárás alá vont pszichológus, illetve képviselője és az MPT, illetve az MPÉE elnöke a kézbesítéstől számított 30 napon belül a közigazgatási perekre irányadó szabályok szerint bírósághoz fordulhat. A perre a Fővárosi Bíróság illetékes.

A jogerős etikai határozatot meg kell küldeni a panasz előterjesztője részére, valamint az MPT és az MPÉE elnökének is.

Amennyiben az MPT alapszabálya azt lehetővé teszi, az EB jogerős határozatait, illetve annak rendelkező részét és az indoklás tömör lényegét név, szakterület, illetékesség (hely) megjelölésével közzéteszi az MPT és az MPÉE értesítőjében.

4. Záró rendelkezések

Az EB működési feltételeit az MPT és az MPÉE Vezetősége biztosítja.

Az itt nem szabályozott kérdésekben a MPT alapszabálya, az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. tv-ben foglaltak az irányadók.

Jelen Szervezeti és Működési Szabályzatot MPT Közgyűlése hagyja jóvá.

Az EB Szervezeti és Működési Szabályzatát a Magyar Pszichológiai Szemlében közzéteszi.

Jóváhagyja:

MPT képviselőjében az MPT elnöke

Készítette az EB tagjainak egyetértésével
dr. Csehy Erzsébet

Budapest, 2002. június 24.